

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Религиолошки мастер програм	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Мастер студије	
Назив предмета		Канонско устројство и уставност у Цркви	
Наставник (за предавања)		Зоран Деврња	
Наставник/сарадник (за вежбе)		Зоран Деврња	
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни
Услов			
Циљ предмета	Стицање теоријских знања о канонском предању Цркве и организационим структурама формираним на његовим основама. Правилно разумевање принципа уставности у Цркви као нововековног нормативног и структуралног феномена. Сагледавање свих аспеката саодношења ова два узajамно зависна, али и различита аспекта нормативног изражавања црквене свести.		
Исход предмета	Поседовање развијених стручно-теоријских знања из области канонског права и квалификација за њихову практичну примену у свакодневном искуству црквених институција. Познавање начела уставности и уставних текстуалних решења којима је нормативно дефинисан оквир надлежности инокосних и саборних црквених тела, њихова међусобна организациона координисаност и начелна издиференцираност на јерархијске (обредне) и управне црквене структуре.		
Садржај предмета			
Теоријска настава	1. Канонско предање у прва три века хришћанства. 2. Канонско предање 4. и 5. века. 3. Утицај римског законодавства на развој канонског предања. 4. Константинов и пост-константинов период (наговештај канонске и нормативне синтезе). 5. Император Теодосије Велики и његово наслеђе (Теодосијев кодекс, први покушај реализације канонске и нормативне синтезе). 6. Јустинијанова правна и канонска реформа (Новеле, Институције,...), супремација канонске над законодавном свешћу. 7. Период великих законских докумената (Василике, Епанагога, Еклога, Прохирон, ...), врхунац синтезе канонског и законског у Источном римском царству. 8. Канонскоправна и законодавна синтеза од 12.-15. века (тумачи 12. века и номоканонски зборници). 9. Настанак и развој принципа уставности и његова рефлексивна на живот Цркве. 10. Савремена црквена уставност и Устав СПЦ		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Исте тематске целине у апликативном аспекту; Практични увид и рад на релевантним канонским, законским, номоканонским и уставним текстовима.		
Литература			
1	Свети Сава, Номоканон (Сарајевски препис, прев. на савремени српски јез.), Дабар, Дабарска Ријека 2019.		
2	Јоанис Петру, Хришћанство и друштво (57-133. стр.), Каленић, Крагујевац 2018.		
3	Атанасије Јевтић, Свештени канони Цркве, ПБФ УБ, ман. Тврдош, Београд 2005.		
4	Јустинијан Дигеста (прва књига), Службени гласник, Београд 2003.		
5	Srđan Šarkić, Правне i политичке идеје u Источном римском царству, Научна књига, Београд 2004.		
6	Одлуке Светог и Великог Сабора Православне Цркве (на Криту), Светигора, Цетиње, 2016.		
7	Zoran Devrnja, "The sources of the Canon Law – The presence of the Roman law in canons of the Church" in History of Legal Sources – The Changing Structure of Law, eds. A. Katančević, S. Vandenbergaeerde, V. M. Minale, M. Vukotić, University of Belgrade – Faculty of Law & Association of Young Legal Historians, Belgrade, 2018.		
8	Зоран Деврња, О канонима и древним законима, ИТИ – ПБФ УБ, Београд 2019.		
9	Зоран Деврња, „Два Константинова сабора- Арл 314./ Никеја 325.“, у Црква у доба Св. Цара Константина Великог - ур. Радомир Поповић, ИТИ ПБФ УБ, Београд 2013.		

10	Свети Цар Константин и Милански едикт 313. године, Задужбина Светог ман. Хиландара, Краљево 2013.
11	Драган Новаковић, Државно законодавство о Православној Цркви у Србији од 1804 до 1914. године, ИТИ ПБФ УБ, Београд 2010.
12	Dietrich Bonhoeffer, Etika (343-360. str.) Ex libris, Rijeka & Synopsis, Sarajevo 2009.
13	Црква у плуралистичком друштву – зборник, Хришћански к. центар & Konrad Adenauer Stiftung, Београд 2009.

Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године

Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0

Методе извођења наставе

вербално-текстуалне и илустративно-демонстративне

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	70
колоквијуми			
семинари	10		